

לפני 25 שנה

לארצות הברית עם מנחה הטלוויזיה הנודע אר סאליבן • אביגיל היתה אדוניתו הוא סיפור יחסיו של מאיר ראובן עם אביגיל סלומון שנרצחה בגבעת ברנר • בשער הגליון: הסקת העליה לישראל.

גליון העולם הזה שראה את השבוע, לפני 25 שנה, סירסם כתבת-שער שכתבתה היתה מי אשם בהפסקת העליה? לכתבה זו הצטרפה גם רשימת העורך, הנדון, תחת הכותרת: רצח העליה • ראש מערכת העולם הזה הביא את הכתבה. הייתי פועל דחקי שבה תיאר את חוויותיו כסופר-דיוק • ראשי-עוררית תל-אביב, חיים לבנון, הביא בכתבה, תל-אביב בשנת 2009 את תיקותיו למראה העיר, במלאת לה 100 שנה. הסיבה: 50 שנה לתל-אביב • כתבת-הצבע, לאן הובילה שירותי סאליבן התייחסה לאמנים הישראלים הצעירים, שיצאו

העולם הזה 1120, תאריך 18.3.1959

שנבגוריון, אשכול, חיים כוהן ונחמייאס היו לאזרחי ישראל — הסמכות העליונה, היכולה לחוקק חוקים, ליוזם מישפטים, להטיל קנסות ואף להעזר בכוח הזרוע כדי שהצדק (הפרטי) יבוא על סיפוקו. בקיצור: הוא היה הברייון של הכפר.

ככל ביריון רומה מצא גם צדוק את פרנסתו כגביית מיסים מתושבי הכפר ובהטלת היטלים נוספים על חלק מהם, כשלא הצליח לאזן את תקציבו. אולם כגובר-מיסים מנוסה ידע תמיד להכביל בין ירידים מקורבים, עליהם פרש את חסותו, ובין תושבים סתם.

זו הסיבה שהגיעה את חיים לוי, אחד ממכריו ותושב סלמה, לארה לו לחברה באחד מערבי הסתיו האחרונים בבית הקפה של הכפר. מאחר שנימנה עם חוג ידידיו, לא חשש לוי מכל מס או היטל.

זו גם היתה טעותו של לוי, הוא לא ידע כי תקציב רופף עלול לערער אפילו ידידות יציבה. מייד כשראה אותו צדוק, פסק: "20 לירות קנס". ליתר תוקף החרים את פנסי-הכיס שנשא לוי בידו.

מונופולין של גבייה. למחרת ציפתה לצדוק הפתעה. לוי, הידיד המאוכזב, שלמד את משמעות חוקי-היחיד של צדוק על בשרו, קרא לשומרי החוק הכללי, המישטרה שמה מארב לצדוק, תפסה אותו בקלקלתו — סופר את דמי הקנס.

השבוע ניסה צדוק לטעון בבית-המשפט כי הכל לא היה אלא הלצה, ואת הכסף לקח כהלוואה על מנת להחזיר. אולם השופט התל-אביבי אליהו מני חשב אחרת. לפחות במשך ששת החודשים הבאים יהיו שליחי אשכול גובי המס היחידים בכפר סלמה.

הרבי-הלוחם: השבוע, לפני 25 שנה, הוקרן הסרט הישראלי עמוד האש (לא סידרת-הטלוויזיה בשם זהה). אחד הכוכבים בסרט היה אורי זוהר (בחולצה כהה) שהוא היום רב בישיבה. בסרט גילם זוהר לוחם של מלחמת-העצמאות.

העם

עיר ללא עבר

יתכן מאוד כי תל-אביב היא המכוערת שבערי העולם. אלוהים נתן הוד הררי לירושלים. אבא חושי ברא את הים ואת הכרמל למען חיפה. אולם תל-אביב היא שטוחה, ללא נוף והוד.

אולם ל-400 אלף תושבי תל-אביב (בתוספת 200 אלף שאר תושבי גוש דן) תל-אביב היא בית. לא בית יפה ביותר, אך בית נוח, שהתרגלו לחיות בו, שכל פינה בו מוכרת.

תל-אביב היא עיר ללא עבר, וללא הרגשת עבר. מעטים מבין בניה שמים לב לכך, כי העיר כוללת בתוכה את יפו, אחת הערים העתיקות של הארץ, ששמה ידוע לכל ילד בעולם בגלל תפוזיה. כאשר מלאו לה השבוע 50 שנה, לא התרגשו תושביה ביותר. התל-אביבי הממוצע, החי כהווה ואולי חושב על העתיד, אינו מסתכל אחורה. הוא לא התרגש כאשר ראש-הממשלה ירק לו בפרצוף, החרים את חגיגות-היובל.

היו ימים כאשר תל-אביב היתה אחוזת רגשי-נחיתות, הסתכלה בהתיישבות-העובדת ככסיס צבאי עורפי של יחידה קרבית, רגשות אלה נעלמו לגמרי. במלאת 50 שנה לתל-אביב, היתה מכל הבחינות (מלבד הפוליטית-פורמאלית) עיר-הבירה של ישראל.

יחסים מרחביים

דו"ח מקאהיר

גמאל עבר אל-נאצר הסתכל בעיניה הכחולות היפות של האשה הבלגרית שישבה מולו. "אני מוכן לשבת גם עם דויד בן-גוריון", הוא אמר. "אני מעוניין בהסדר בעיות האיזור".

סימון לאקוטור, העיתונאית הצרפתית הנודעת של השבועון השמאלי החשוב פראנס אוברסורואטר, ומחברת (יחד עם בעלה, ו'אן) של ספר חשוב על בעיות המרחב, ירתה מייד את השאלה הבאה: "הסדר על איזה כסיס?". הקצין הצעיר לא היסס. "קודם כל פיתרון בעיית הפליטים, על ישראל להכיר בזכותו של כל פליט לחזור, ולשלם פיצויים לאותם שלא ירצו לחזור".

דרכי חיים

גובה-המס

מיכה צדוק היה לתושבי כפר סלמה, מה

כבש על האש: ראש עיריית תל-אביב, חיים לבנון, נונס מצלי-כבש. במ' שנערכו השבוע, לפני 25 שנה. משמאל: סולימאן כהן, מחברת-האש (ואביו של יזחר כהן).

כולן אותו הדבר

(כמה מן ההשוואות המקובלות)

לפני 25 שנה עדיין לא הגיע עידן שני השערים, שער קידמי ואחורי ל'העולם הזה'. אותם ימים היה העמוד האחרון קודש לנישאים קלים. בגליון 1120 הביע ההומוריסטן האנגלי הראלד פרוי את דעתו על הנשים.

- חבובה'לה**

אינה מתבגרת לעולם: צמות, דובון והיא אוהבת נורא להתפנק: אתה חושב שזה נורא לא יפה לאכול שוקולד במיטה?"
- אלמנת-הקש**

היא עושה את כל הסיפורים. היא לוקחת על עצמה את כל הסיכונים. עליה לחשוב מהר כאשר יש צרות. הדבר היחיד שעל רווק לעמוד על המישמר, הוא אם אין אלמנת-הקש מתכוונת להתגרש מבעלה.
- עקרת-הבית**

פורשת את רישתה לרווק העייף, החולם על חיים שלווים ומסודרים. היא יודעת לגהץ ולבשל. מנקה בחריצות כל כתם מעניבתו היא נותנת לך להבין שהיא תהיה לך משרתת. טכנית, אחות רחמניה (על השרות הזה לא תדבר, זה מובן מאליו) אם תישאנה לאשה.
- בת-השכונה**

מוכנה ללכת לכל מקום. בתנאי שזה לא תוול ביותר. כשהיא מתבשמת, זה מריח בקוטר של עשרה מטרים. כשהיא רוקדת, זה מפריע בקוטר של 12 מטר.
- הרוגמנית**

מוכנה לגלות את כל סודותיה לאמן שידע להסיר ממנה את צעיף הצניעות. מישפט כמו, אבל אצל נורית זה לפחות 86 סנטימטר, יעזור הרבה בכיוון זה. מעניינת במיוחד היא רוגמנית הצידו, המדגימה בפני מצלמים, אמנים שונים, עוגנים זקנים, עוגבים צעירים וכו'.
- הפקידה**

גורבת גרביים עבים. לונכשת חצאת טויד שאיכרה את צורתה מרוכ ישיבה. חולצת-מרב ללא-גיהוק. שיערה חסר צורה והיא מרכיבה משקפיים עגולים בעלי מיסגרת עבה. היא לוקחת לפעמים עבודה להרפסה בבית והיא טובה בלהדפיס בבית.